

**Національний університет «Одеська юридична академія»
Факультет прокуратури та слідства (кримінальної юстиції)
Кафедра криміналістики, судових експертиз та поліграфології**

**Національний центр судових експертиз при
Міністерстві юстиції Республіки Молдова
Одеський науково-дослідний інститут судових
експертиз Міністерства юстиції України**

МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

«ЕКСПЕРТНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ: МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ТА НАЦІОНАЛЬНА ПРАКТИКА»

27 листопада 2025 року, місто Одеса

**EXPERT SUPPORT IN THE INVESTIGATION OF
ORGANIZED CRIME:
INTERNATIONAL EXPERIENCE AND NATIONAL
PRACTICE**

**Proceedings of the International Scientific and Practical
Conference**

27 November 2025

*Odesa
2025*

*Рекомендовано до друку рішенням кафедри криміналістики, судових експертиз та поліграфології НУ«ОЮА» (протокол № 9 від 24 листопада 2025 року)
Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради ОНДІСЕ (протокол №9 від 1 грудня 2025 року)*

Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика: збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. м. Одеса, 27 листоп. 2025 р. / [орг. комітет: С. Ківалов, М. Аракелян, О. Катаррага, Д. Кішко, Д. Колодін, А. Колодіна, Л. Аркуша та ін.]; Нац. ун-т Одеськ. юрид. акад. кафедра криміналістики, суд. експертиз та поліграф.; Нац. центр суд. експерт. при Міністер. юстиц. Респуб. Молдова; Одеськ. Наук.-дослідн. ін-т суд. експер. Міністер. юстиції України. Одеса: НУ «ОЮА», 2025. 450 с.

У збірнику викладено матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Експертне забезпечення розслідування організованої злочинності: міжнародний досвід та національна практика», в якій взяло участь понад 100 науковців і практиків з України та інших держав Європи. Представлено актуальні дослідження обговорень таких наукових і практичних проблем, як: експертне забезпечення протидії окремим видам організованої злочинності; використання спеціальних знань та експертне забезпечення розслідування організованої злочинності в умовах збройного конфлікту; міжнародна співпраця у сфері експертного забезпечення протидії організованої злочинності: досвід та практика; інформаційне забезпечення правоохоронних органів у боротьбі з організованою злочинною діяльністю; інноваційні технології та сучасні методи розслідування у протидії організованій злочинності; кримінально-правові, кримінально-процесуальні та кримінологічні проблеми забезпечення протидії організованій злочинності.

Висловлюємо вдячність усім авторам за активну участь, якісний науковий матеріал та високий рівень академічної доброчесності.

Матеріали викладені в авторській редакції.

Відповідальність за зміст, наукову новизну, коректність цитування та достовірність фактичного матеріалу несуть автори.

© НУ «Одеська юридична академія», 2025
© Автори статей, 2025

*Recommended for publication by the decision of the Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology NU «OLA» (Pr. 9, November 24, 2025)
Recommended for publication by the decision of the Academic Council of ONDISE (Pr. 9, December 1, 2025)*

Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, 27 November 2025) / [Organizing Committee: S. Kivalov, M. Arakelyan, O. Cataraga, D. Kishko, D. Kolodin, A. Kolodina, L. Arkusha et al.]; National University «Odesa Law Academy», Department of Criminalistics, Forensic Examinations and Polygraphology; National Centre of Judicial Expertise of the Ministry of Justice of the Republic of Moldova; Odesa Scientific Research Institute of Forensic Examinations of the Ministry of Justice of Ukraine. Odesa:NU«OLA», 2025. 450 p.

The Proceedings contain papers presented at the International Scientific and Practical Conference «Expert Support in the Investigation of Organized Crime: International Experience and National Practice», which brought together over 100 scholars and practitioners from Ukraine and other European countries. The materials address urgent scientific and practical issues, such as expert support for combating specific types of organized crime; the use of specialized knowledge and expert support for investigating organized crime during armed conflict; international cooperation in forensic support for combating organized crime; information support for law enforcement in countering organized criminal activity; innovative technologies and modern investigative methods; and criminal law, criminal procedure, and criminological issues in ensuring effective counteraction to organized crime.

We express our sincere gratitude to all authors for their active participation, high-quality academic contributions, and strong adherence to academic integrity.

The materials are published in the authors' original versions.

Authors bear responsibility for the content, scientific novelty, accuracy of citations, and reliability of factual information.

© National University «Odesa Law Academy», 2025
© Authors of articles, 2025

Анна ПРИХОДЬКО

РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ, ЗУМОВЛЕНИХ КОНФЛІКТОМ: ВИМІР
СУЧАСНИХ СТАНДАРТІВ ООН.....264

Олена САМОЙЛЕНКО

ДО ПИТАННЯ МІЖНАРОДНОЇ КООПЕРАЦІЇ У СФЕРІ ЕКСПЕРТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....268

Максим СМІРНОВ

ПЕРЕДАЧА ОСОБИ ДО МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ В СИСТЕМІ
МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА У ПРОТИДІЇ МІЖНАРОДНИМ
ЗЛОЧИНАМ.....272

Валерій ШЕПІТЬКО, Михайло ШЕПІТЬКО

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВО-ЕКСПЕРТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СИСТЕМІ
ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННОСТІ.....276

Секція 4

**ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У
БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ.....282**

Сергій АЛБУЛ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННОЮ
ДІЯЛЬНІСТЮ, ПОВ'ЯЗАНОЮ З НЕЗАКОННИМ ОБІГОМ ЗБРОЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО
СТАНУ.....282

Лариса БЄЛІК

ІНФОРМАЦІЙНО-ТАКТИЧНІ СТРАТЕГІЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В КРИМІНАЛІСТИЦІ:
КОНЦЕПТ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ.....287

Сергій КІЛІМІЧЕНКО

ВИЯВЛЕННІ НЕГАТИВНИХ ОБСТАВИН ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ОГЛЯДУ МІСЦЯ
ПОДІЇ.....290

Андрій КУБАЄНКО

ADAPTIVE HYBRID POLICING MODEL (АНРМ) ЯК ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНИЙ
СТАНДАРТ ПРОТИДІЇ ОРГАНІЗОВАНИЙ ЗЛОЧИННИЙ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ
ВОЄННОГО СТАНУ.....294

Олександр ПОДОБНИЙ

КРИМІНАЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ ІНФОРМАЦІЙНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БОРОТЬБИ З ОРГАНІЗОВАНОЮ ЗЛОЧИННІСТЮ.....298

Валерій ТІЩЕНКО

КРИМІНАЛЬНА СИТУАЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПІЗНАННЯ У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ
ПРАВОПОРУШЕНЬ.....303

Приходько Анна

кандидат юридичних наук,
експерт Асоціації Реінтеграції Криму,
Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1599-1324>

електронна адреса: prykhodkoanna2018@gmail.com

РОЗСЛІДУВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ЗЛОЧИНІВ, ЗУМОВЛЕНИХ КОНФЛІКТОМ: ВИМІР СУЧАСНИХ СТАНДАРТІВ ООН

У статті проаналізовано сучасні рекомендації спеціальних доповідачів, експертів і робочих груп ООН щодо документування та розслідування міжнародних злочинів, зокрема пов'язаних із російською агресією проти України. Наголошено на їх значенні для формування процесуальної позиції слідчих, прокурорів і експертів.

Ключові слова: розслідування, міжнародні злочини, міжнародна взаємодія, ООН.

Prykhodko Anna

Candidate of Law,

*Expert of the Crimea Reintegration Association,
Ukraine*

INVESTIGATION OF INTERNATIONAL CRIMES RELATING TO THE CONFLICT: A DIMENSION OF MODERN UN STANDARDS

The article analyzes the current recommendations of UN special rapporteurs, experts and working groups on the documentation and investigation of international crimes, in particular those related to the Russian aggression against Ukraine. Their importance for the formation of the procedural position of investigators, prosecutors and experts is emphasized.

Keywords: investigation, international crimes, international interaction, UN.

Процедури розслідування міжнародних злочинів, пов'язаних із російською агресією проти України, так саме як й інших злочинів, вчинених за умов збройного конфлікту, потребують на застосування, врахування та дотримання не тільки загально відомих та ключових універсальних міжнародних договорів, на кшталт Римського Статуту чи Женевських конвенцій.

Так саме підлягають на врахування, особливо під час вчинення слідчим, прокурором, судовим експертом, представником потерпілих дискреційних процесуальних дій, актів та вчинків, й сучасні рекомендації міжнародних органів, насамперед системи ООН. Варто вказати, що за останні роки в рамках діяльності низки спеціальних доповідачів, незалежних експертів та робочих груп ООН

Section 3. International cooperation in the field of expert provision: experience and national practice

склалася система документів, які подаються до Генеральної Асамблеї та Ради з прав людини та містять у собі ґрунтовні рекомендації щодо розслідування відповідних злочинів.

Наша Асоціація Реінтеграції Криму послідовно комунікує з відповідними органами ООН, надаючи на їх запит відповідні тематичні інформування щодо подій російської агресії, сформовані за участю наших експертів: професора Бабіна Б.В., доцентів Плотнікова О.В., Плешка Е.А. та Чвалюка А.М. та інших фахівців, та здійснює моніторинг схвалених в ООН доповідей.

Прикладом, цього року було оприлюднене Доповідь Спецдоповідача ООН щодо сприяння встановленню істини, правосуддю, відшкодуванню та гарантіям неповторення професору Бернара Дюема A/HRC/60/32 «Документування грубих порушень прав людини та серйозних порушень міжнародного гуманітарного права». Цей документ містить низку рекомендацій стосовно збору, обробки та збереження найважливішої інформації щодо відповідних міжнародних злочинів, а також щодо захисту задіяних персоналу та установ [1].

Доповідь A/HRC/60/32 зазначає, що в умовах тривалих конфліктів діяльність з документування міжнародних злочинів має специфічні виклики, та пропонує міжнародному співтовариству, державам та їх органам, а також громадському сектору відповідні кроки з вирішення найбільш гострих питань. Серед іншого A/HRC/60/32 приписує опрацювати стратегії та процедури, що забезпечують захист або безпечні місця зберігання для документації та архівів, які стосуються серйозних порушень прав людини; забезпечити доступ до них жертвам, зокрема колективним, їх представникам, та органам національного слідства [1].

Окремо варто додати, що Доповідь A/HRC/60/32 приписує організаціям громадянського суспільства, що займаються документуванням міжнародних злочинів, «розробити чіткі та суворі внутрішні керівні вказівки та процедури для розслідування, документування, збору, збереження, захисту та архівування доказів, інформації та показань, пов'язаних із серйозними порушеннями прав людини, а також для опитування жертв та свідків відповідно до міжнародних стандартів з цього питання; та забезпечувати належну підготовку персоналу, який виконує ці функції» [1].

Інша Доповідь 2025 р. цього ж Спецдоповідача ООН, а саме A/80/175 «Сприяння правді, справедливості, відшкодуванню та гарантіям неповторення» досліджує взаємозв'язок перехідного правосуддя та економічних, соціальних та культурних прав, й приписує, щоб розслідування дій осіб, відповідальних за грубі порушення прав людини, включаючи економічні, соціальні та культурні права, проводилося оперативно, ретельно, неупереджено та ефективно [4].

Доповідь A/80/175 приписує державам забезпечити ефективне, всебічне та трансформаційне відшкодування збитків жертвам, зокрема щодо медичної допомоги, психосоціальної реабілітації, доступу до освіти, житла, харчування та джерел засобів до існування, майнових прав та соціального забезпечення, а також забезпечити, щоб відшкодування було адаптовано до конкретних потреб жертв та

залишалося відмінним від загальних послуг соціального забезпечення, що надаються державою; та водночас забезпечити, щоб процеси перехідного правосуддя були інклюзивними та враховували потреби та перспективи жертв, включаючи осіб або групи, які перебувають у вразливих ситуаціях, зокрема жінок [4].

Крім загальних доповідей, на кшталт наведених вище, які можуть бути застосованими до розслідування усіх груп міжнародних злочинів, вчинених під час конфлікту, є й більш спеціалізовані, прикладом Доповідь 2025 р. А/HRC/60/35 «Насильницькі або недобровільні зникнення» Робочої групи ООН із насильницьких зникнень [2]; Доповідь 2025 р. А/80/174 «Військова діяльність та токсичні речовини» Спецдоповідача ООН з питання про наслідки для прав людини екологічно обґрунтованого регулювання та видалення небезпечних речовин та відходів професора Маркоса Орельяни [3] чи Доповідь 2025 р. А/HRC/59/54 Спецдоповідача ООН з питання про позасудові або довільні страти професора Морріса Тідболла-Бінця «Права сімей жертв незаконних вбивств» [1].

Серед іншого, у Доповіді А/HRC/59/54 наголошувалося, що родини жертв незаконних вбивств, зокрема вчинених під час збройних конфліктів, мають завжди визнаватись як окремі жертви, у тому числі у профільному національному законодавстві, та у правоохоронній практиці, а також ці родини повинні мати право на встановлення істини, здійснення правосуддя та відшкодування спричинених збитків. Також Доповідь А/HRC/59/54 вимагала від держав гарантувати родинам жертв незаконних вбивств ефективні засоби правового захисту, зокрема реституцію, реабілітацію, компенсацію, сатисфакцію та гарантії неповторення [5].

Особливе місце серед відповідних доповідей займають складені за підсумками візиту спецдоповідачів та робочих груп ООН в Україну; додамо що наша Асоціація здійснює періодичне запрошення таких посадових осіб до нашої держави в рамках їх мандатів, оскільки з 2022 року Уряд України оголосил відповідну згоду на такі моніторингові візити за визначенням.

Прикладом той самий професор Морріс Тідбол-Бінц опублікував за підсумками такого візиту окрему Доповідь А/HRC/59/54/Add.1 «Відвідування України», де провів аналіз наданої інформації включаючи свідчення, звіти та судово-медичні докази, надав рекомендації стосовно «забезпечення ефективних розслідувань та судового переслідування військових злочинів, зокрема незаконних вбивств, включаючи всю технічну, судово-медичну та консультативну допомогу, яка може знадобитися для пошуку, збору, належного управління та надійної ідентифікації загиблих та встановлення причин та обставин смерті» [5].

Таким чином сформовані в рамках діяльності спеціальних доповідачів, незалежних експертів та робочих груп ООН доповіді до Генеральної Асамблеї та Ради з прав людини є важливим джерелом для врахування слідчим, прокурором, судовим експертом, представником потерпілих в рамках формування відповідної процесуальної позиції під час розслідування міжнародних злочинів, пов'язаних із

Section 3. International cooperation in the field of expert provision: experience and national practice

російською агресією проти України, так саме як й інших злочинів, вчинених за умов збройного конфлікту.

Перелік використаних джерел:

1. Documentation of gross violations of human rights and serious violations of international humanitarian law. Report of the UN Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence, Bernard Duhaime. A/HRC/60/32. 2025. UN. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/60/32>
2. Enforced or involuntary disappearance. Report of the UN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances. 2025. UN. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/60/35>
3. Implications for human rights of the environmentally sound management and disposal of hazardous substances and wastes. [Military activities and toxics]. Report of the Special Rapporteur on the implications for human rights of the environmentally sound management and disposal of hazardous substances and wastes, Marcos Orellana. A/80/174. 2025. UN. URL: <https://docs.un.org/en/A/80/174>
4. Promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence. Report of the UN Special Rapporteur on the promotion of truth, justice, reparation and guarantees of non-recurrence, Bernard Duhaime. A/80/175. 2025. UN. URL: <https://docs.un.org/en/A/80/175>
5. Rights of families of victims of unlawful killings. Report of the UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, Morris Tidball-Binz. A/HRC/59/54. 2025. UN. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/59/54>
6. Russian Aggression and Reports of 60th Human Rights Council Session. September 11, 2025. Association of Reintegration of Crimea. URL: <https://arcrimea.org/en/analytics/2025/09/11/russian-aggression-and-reports-of-60th-human-rights-council-session/>
7. Visit to Ukraine. Report of the UN Special Rapporteur on extrajudicial, summary or arbitrary executions, Morris Tidball-Binz. A/HRC/59/54/Add.1. 2025. UN. URL: <https://docs.un.org/en/A/HRC/59/54/Add.1>